

BYGGVÄSTEN

Tidning till medlemmar i Byggnads Väst årgång 5 nr 2, maj-juni 2014

Så blir nya
AVTALET

SIDORNA 4-5

**Om olyckan
är framme**

SIDORNA 12-13

UTAN LÖN NÄR

CHEFEN FÖRSVANN

SIDORNA 8-9

**Ha koll på
ackordet**

SIDAN 10

**Dags för
kongress**

SIDAN 14

**Facklig kurs
gav högre lön**

SIDAN 7

Väst
BYGGNADS

Foto: Joakim Kahlman

Ordning och reda på 1 maj. På flera håll gjorde Byggnads en gemensam manifestation med de andra 6F-förbunden. Byggnads ombudsman Daniel Hell bar fanan i Vänersborg.

Avgörandets tid är nu

När ni läser detta är den första etappen av supervalåret avklarad. Utfallet i EU-valet säger mycket om den riktning som politiken kommer att ta de närmsta åren. För Byggnads och de andra fackförbunden handlar EU-valet mycket om att få in kandidater som vill kämpa för kollektivavtalets ställning och arbeta för att den fria rörligheten inom Europa kompletteras med ett socialt ansvar.

Även inom Byggnads står demokratin i fokus. Den 12 juni börjar kongressen där förbundets fokus de närmsta

fyra åren ska bestämmas. Många vill att inkomstförsäkringen återinförs. En annan het fråga är hur det lokala fackliga arbetet ska organiseras. Flera motionsförfattare föreslår till exempel att Byggnads gör som de andra fackförbunden och inför företagsklubbar för att på sätt öka det fackliga engagemanget ute på arbetsplatserna. Eter semestern är det dags för riksdagsval, men mer om det i nästa nummer av Byggvästen!

Johanna Lundström
Redaktör Byggvästen

TIDNINGEN BYGGVÄSTEN

Utgivning: Fyra nummer per år
Adress: Byggvästen, Olof Palmes Plats 1,
413 04 GÖTEBORG

Ansvarig utgivare: Tomas Emanuelsson
Redaktör: Johanna Lundström
(text & foto om ej annat anges)

010-601 14 39,
johanna.lundstrom@byggnads.se
Redaktionskommitté detta nummer:
Linnéa Ellström, Tomas Emanuelsson, Henrik Fager, Rickard Kronlid, Michael Nyrén.
Tryck: Sjuhäradsbygdens Tryckeri AB

Byggnads Väst

KONTAKT

Alla kontor: 010-601 10 09
Medlemservice: 010-601 14 14
vast@byggnads.se
byggnads.se/vast

KONTOR

Göteborg (regionkontor)
Olof Palmes Plats 1
413 04 GÖTEBORG
Fax: 031-774 33 77

Borås

Norrby Tvärgata 3, 2 tr
504 37 BORÅS
Fax: 033-12 06 48

Halmstad

Andersbergströmen 104
302 55 HALMSTAD
Fax: 010-601 13 98

Skövde

Box 417 (Besök: Torggatan 18, vån 3)
541 28 Skövde
Fax: 0500-44 75 09

Trollhättan

Swedenborg Center
Lasarettsvägen 9
461 52 TROLLHÄTTAN
Fax: 0520-48 92 99

Öppettider på kontoren:

Månd-torsd 8-12, 13-16, fred 8-12
(8-12 även dag före "röd dag"/afton)
Obs! Skövde Må-to 9-12, 13-15, fred 9-12

Har du svårt att komma dessa tider? Ring!
Vi hittar en tid som passar bättre.

Telefontider på samtliga kontor:

Månd-torsd: 8-12, 13-16
Fred: 8-12, 13-15 (Medlemservice 8-12)

A-KASSAN

Telefon: 010-601 18 00
E-post: a-kassan@byggnads.se

Telefontider

Ersättning, medlemskap och avgifter
Månd-fred: 9-11

Utlandsarbete

Månd, onsd och fred: 9-11

Omprovning eller överklagan

Månd-fred: 9-11

Obs! Alla handlingar sänds till Arjeplog
Kassakort skickas till:
Byggnads a-kassa,
FE36, 930 87 ARJEPLOG

Alla övriga handlingar till:

Byggnads a-kassa, FE36,
930 88 ARJEPLOG

På förstasidan syns Fredrik Albinsson som arbetar på Erlandssons Bygg och deltog i företagets olycksövning som du kan läsa mer om på sidan 12-13.

Ett telefonnummer för fackliga frågor

010-601 10 00

Demokrati handlar inte bara om rätten att rösta

vi ska fortsätta framgången som vi kämpade oss till i byggavtalet genom huvudentreprenörssansvaret.

I juni har Byggnads kongress där vi skall besluta om vilken inriktning förbundet ska ha under de kommande

fyra åren. När det gäller demokratin är frågan hur vi kan stärka den. Det viktiga är dock att folk är engagerade. Vi kommer under hösten göra en satsning på demokratin. Då behöver vi dina tankar och funderingar. Hur vill du ha det? Hur vill ni på er arbetsplats ha det?

” Vill vi klara jobben och välfärden måste vi byta regering i september.

Vi kan se hur många demokratier imploderar genom att de styrande begränsar åsiktsfriheten. Då hamnar alltid det arbetande folket i skottlinjen och blir de stora förlorarna. Jag oroar mig för utvecklingen i Ryssland och andra unga demokratier. Vi ser i flera länder hur det ropas efter starka ledare som kan leda landet ur den ekonomiska krisen. En kris som till stor del skapats genom en politik som gynnar de redan besuttna.

För att klara av det så ställs grup-

per mot grupper. Ett exempel är när så kallade politiker pekar ut de svaga grupperna och säger att det är deras fel att vi har en ekonomisk kris. Är det verkligen invandrarna, de sjukskrivna och arbetslösa som gör så vi inte gemensamt investerar och bygger upp vårt land? Nej, säger jag! Orsaken är de vinster som grävs ner i personliga förmögenheter i stället för att bygga möjligheter och trygghet för alla.

Under några årtionden lyckades vi lyfta Sverige från ett av de fattigaste länderna i Europa genom att fördela landets resurser och investera i gemensamma lösningar. Men de senaste åren har det förts en annan slags fördelningspolitik där vi fått en massarbetslöshet bland unga och en alldeles för stor del av våra kamrater står utanför arbetsmarknaden.

Vill vi klara jobben och välfärden måste vi byta regering och inriktning i september. För i september 2014 skriver vi första sidan i ett kapitel på hur vi tillsammans byggde upp välfärden och framtidstron i Sverige och Europa!

Så använd dig av din lagliga rätt för att rösta för ett samhälle där vi tillsammans bygger upp trygghet och välfärd. Byt regering!

Tomas Emanuelsson
Ordförande Byggnads Väst

Demokrati! Är demokrati att gå och rösta i val till kommun, landsting/region, riksdag och EU-parlamentet? Ja, att vi har fria val är en del av demokratin. Vi har genom grundlagen i Sverige och EU rätt att organisera oss i politiska partier. Så den viktigaste byggstenen i demokratin de människor som ställer upp och arbetar i olika föreningar och partier. Därför är det inte bara rösträtten som är viktig utan även möjligheten att fritt organisera sig och uttrycka sina åsikter. Vilket är naturligt för oss som haft turen att födas i ett land som är uppbyggt genom demokrati.

Vi har även en demokrati i Byggnads. Den bygger på samma grunder. Att några är beredda att ta på sig ansvar och därigenom flytta fram våra positioner. För vi har fullt av medlemmar som gör ett fantastiskt arbete i kretsar eller som FFM. Vi behöver våra MB-ledamöter, lagbasar och skyddsombud om

Så blir det nya avtalet

Nu har vi fått ett huvudentreprenörsansvar i Sverige.

Nästa utmaning att få avtalet att fungera i praktiken. Därför har Byggnads tillsatt en expertgrupp.

– Vi är nöjda med att vi har fått till ett huvudentreprenörsansvar. Men det är viktigt att systemet också leder till att vi får bättre ordning på byggarbetsplatserna och ett bättre skydd för byggnadsarbetarna, säger Byggnads ordförande Johan Lindholm i ett pressmeddelande.

Därför har Byggnads tillsatt en expertgrupp som ska följa upp avtalet och övervaka utvecklingen. I den sitter representanter från Byggnads, en LO-jurist och TCO:s chefsjurist Samuel Engblom.

Avtalet som parterna kom överrens om den 31 mars går i mångt och mycket i linje med Byggnads ursprungliga förslag där huvudentreprenören får ett större ansvar att hålla ordning och reda på arbetsplatsen. Men en viktig skillnad finns det dock. I Byggnads

förslag skulle huvudentreprenören bli betalningsskyldig om tvisten inte gick att lösa på annat sätt. I det avtal som parterna har undertecknat betalas ersättningen i stället ut från en fond som Sveriges byggindustrier (BI) inrättar och finansierar.

– Fonden är helt finansierad av arbetsgivaren. Det är ingen försäkringslösning och Byggnads har inte avstått något för att få till den här lösningen, säger Byggnads avtalssekreterare Torbjörn Hagelin.

Till Byggnadsarbetaren säger BI:s vice vd Mats Åkerlind att fonden egentligen bara ska användas när det är omöjligt att få fatt på den arbetsgivare som egentligen ska betala.

Avtalet ska också underlätta Byggnads granskning av arbetsplatser, då huvudentreprenören får ett större ansvar både när det gäller kartläggning av underentreprenörerna och vid tvistefrågor. Samtidigt läggs mycket ansvar på Byggnads när det gäller kontrollerna av arbetsplatserna. Torbjörn Hagelin menar dock att det nya systemet blir en

Striden över. Änglagården i Göteborg var en av besökta medlemmarna och berättade om vad det

morot för med huvudentreprenörerna att anlita seriösa företag.

– Tanken är att detta ska bli ett självsanerande system.

Överenskommelsen om huvudentreprenörsansvar börjar gälla från 1 januari 2015.

Huvudentreprenörsansvar *Så funkar det*

1 Huvudentreprenören blir skyldig att hålla en aktuell lista med alla underentreprenörer på arbetsplatsen. Byggnads har rätt att ta del av listan senast fyra dagar efter en skriftlig begäran.

2 Om underentreprenören inte har kollektivavtal, förhandlingsvägrar eller inte kan ta fram ett underlag som gör det möjligt att bedöma om arbetstagaren fått rätt lön och andra ersättningar kan Byggnads vända sig till huvud-

entreprenören och begära att tvisten blir föremål för överläggningar och utredning.

3 Om tvisten inte går att lösa lokalt kan Byggnads begära att tvisten prövas i ordning- och redanämnden. Nämnden består av en representant från BI, en från Byggnads och en opartisk ordförande. Om nämnden finner att arbetstagaren har rätt till ersättning betalas den ut från en fond som BI finansierar.

4 Lägstanivån på ersättningen är i dagsläget 144,50 kronor och grundprincipen är att rätt ersättning ska utgå.

5 Betalningsskyldigheten gäller högst 12 veckor retroaktivt.

6 Huvudentreprenörsansvaret börjar gälla fullt ut från 1 januari 2015.

de arbetsplatser som skulle tas ut i strejk. Ombudsmännen Conny Alfredsson och Jan Nyqvist nya avtalet innebär.

KRÖNIKA

Jack Rolka
Ombudsman

Den stora utmaningen

Tillsammans är vi starka, ja, det håller nog de flesta med om. Den stora utmaningen är hur vi ska använda vår styrka och vilka frågor som vi vill driva. Vi har precis tagit ett steg i rätt riktning gällande ett gemensamt bekymmer i vår bransch – frågan kring huvudentreprenörsansvar.

Men det fackliga arbetet upphör inte med den frågan. Vi står varje dag på våra arbetsplatser och har säkerligen individuella bekymmer. Att vi pratar med varandra för att hitta de gemensamma frågorna är av största vikt.

Den 12–15 juni är det kongress där vi ska ta gemensamma beslut om vad vi vill med vår förening fyra år framåt och ännu längre. Sedan fortsätter utmaningen att förverkliga och försöka påverka så att våra beslut blir verklighet.

Ingen annan än vi själva kommer påverka våra frågor i den riktning som vi tycker är bra. Och förutsättningen för det är prat och tålmod. All förändring börjar med prat. Två arbetskamrater som diskuterar när de jobbar ihop.

Ett gäng i en byscha eller ett fikarum som börjar prata om sina frågor och sin vardag. Ett förslag på en lösning och ett tålmod att orka hålla i. Vi har alla möjligheter. Och ingen annan än just vi själva kan börja det samtalet med varandra.

Utmaningen är att inte sitta tysta när vi vill något. Utmaningen är att kunna vara ense när vi pratat klart. Vi har ett fantastiskt verktyg att lösa våra gemensamma bekymmer med. Varandra. Klyschigt, men tillsammans är vi starka. Vår största styrka och vår största utmaning.

Frågor och svar om avtalet

Måste huvudentreprenören göra egna kontroller?

Ja, huvudentreprenören är skyldig att kontrollera att underentreprenör har f-skattebevis, är momsregistrerat, har registreringsbevis hos Bolagsverket, har kollektivavtal och att det inte föreligger klara och förfallna fordringar på lön eller annan ersättning.

Vilka fördelar innebär avtalet för Byggnads?

Kontrollerna blir lättare eftersom huvudentreprenören är skyldig att upprätta en lista över alla underentreprenörer, inklusive de företag som anlitats av underentreprenörerna.

Det nya avtalet garanterar också att det alltid finns en motpart, även om underentreprenören vägrar samarbeta. Det blir också lättare att driva ekonomiska tvister tack vare ordning- och redanämnden och arbetsgivarfonden.

På vilka sätt kan ett huvudentreprenörsansvar stoppa oseriösa arbetsgivare?

Avtalet innebär att det lönar sig för huvudentreprenören att anlita seriösa företag. För det kan bli både arbetsamt och dyrt att ha underentreprenörer som inte följer kollektivavtalet. Dels för att huvudentreprenören är skyldig att hjälpa till med att reda oklarheter, dels för att arbetsgivar sidan tillsammans måste finansiera fonden som ska användas för att betala ut de av nämnden beslutade ersättningarna. På så sätt blir systemet självsanerande på sikt.

Vad behöver jag som medlem göra?

Se till att du får lönespecifikationer och att du alltid har ett aktuellt anställningsavtal. Märker du att något inte stämmer så kontakta din Byggnadsregion omedelbart så hjälper vi dig.

Vi tycker till

Tror du att ett huvudentreprenörsansvar kommer göra skillnad?

Patrik

Patrik Borup
Snickare, AnjoBygg,
Halmstad

– Hoppas det. Jag tror det blir bättre kontroll på att alla underentreprenörer har kollektivavtal. På detta sätt tar man bort de oseriösa företagen.

Robin

Robin Kadergran
Betongare och
skyddsombud, JM
Väst, Trollhättan

– Jag tror avtalet kommer innebära en högre säkerhet för oss som byggare, både på ett ekonomiskt och arbetsmiljömässigt vis.

Thomas

Thomas Björn
Snickare, Stenmarks
Bygg Skaraborg,
Mariestad

– Ja, men hade jag fått som jag ville skulle ansvaret innefatta alla företag på arbetsplatsen inte bara de på byggavtalet.

Per

Per Ekbohm
VVS-montör, Västgöta
Rör, Skövde

– Det kommer göra stor skillnad. Bra för både arbetsgivare och Byggnads. Företagen kan ta jobb på lika villkor och våra arbetskamrater har ett bra skydd mot oseriösa företag

Göran

Göran Gustavsson
Ventilationsmontör,
Bravida Vent, Borås

– Jag tycker det blir ett bra avtal.

Matti

Matti Kettelus
Ventilationsmontör,
Bravida Vent, Borås

– Det är bra med ordning och reda i underentreprenörsleden.

Christoffer

Christoffer Johansson
Ventilationsmontör,
Bravida Vent, Borås

– Jag tror det blir mer koll på underentreprenörerna.

Få en present av Byggnads

Som tack för stödet under kampanjen för huvudentreprenörsansvaret delar Byggnads ut presenter till medlemmarna. Gåvorna består av solglasögon, muggar och kortlekar och finns på Byggnads kontor (se adresser på sidan 2).

Eftersom Byggvästen har lång pressläggning kan vi inte garantera att alla sortens gåvor finns kvar när du läser detta, så ring eller mejla gärna först.

byggnads.se/vast

Jimmie fick högre lön tack vare facklig kurs

Jimmie Olsson gick kursen Påfarten Tack vare det fick han till slut ut den lönen och de ersättningar han skulle haft långt tidigare.

Mitt på golvet ligger ett litet knypte och jollrar, Novelia, familjens nytillskott. När vi träffas är Jimmie Olsson föräldraledig i två veckor innan han ska påbörja en ny anställning.

I oktober 2011 började han sin utbildning som plåtsättarlärling. I samband med det började han fundera på fackligt medlemskap, men var orolig för att stöta sig med företaget. Och var de andra på jobbet medlemmar?

Till slut följde han ändå sin styvfras uppmaning, "Det är alltid bra att vara med". Jimmie hade dessutom fått reda på att alla anställda på företaget var medlemmar.

Byggnads Västs ambition är att alla nya medlemmar ska få ett välkomstsamtal, där man bland annat erbjuds den fackliga introduktionsdagen Påfarten.

Det visade sig att dagen då kursen hölls på Jimmies hemmaplan i Halland så skulle han iväg på semester till London på eftermiddagen. Men Jimmie valde att vara med drygt halva dagen. Ett klokt val skulle det visa sig.

Under en lång tid hade han känt att något inte stämde med lärlingslönen. I första pausen tog han därför ett snack med handledaren Jack Rolka.

- Jack var lätt att prata med, man fick kontakt direkt, säger Jimmie.

Lönade sig. Jimmie Olsson gick kursen Påfarten Tack vare det fick han till slut ut den lönen och de ersättningar han skulle haft långt tidigare. "Man är nästan lite dum om man inte går".

Jimmie uppmanades att mejla om var han stod på lärlingsstegen och annan info. I bilen till flygplatsen samlade han ihop materialet och skickade till Jack.

- Det var skönare att få det avklarat. Och har man ordning och reda och koll så blir det inte jobbigt, säger Jimmie.

Jimmie hade känt helt rätt. Utöver att han låg fel på lärlingstrappan, och därmed fick fel lön, fattades det bland annat OB- och övertidsersättningar. Han hade inte fått arbetstidsförkortning och rätt semesterersättning. Inte heller hade företaget givit honom rätt utbildning, han hade till exempel fått arbeta själv utan handledare.

En period av förhandlande följde. Kontakter togs och möten hölls med Bygginustrins Yrkesnämnd (BYN), som sköter administrationen för lärlingar under utbildning. Till slut fick Jimmie ut det han hade rätt till

Från att ha varit angelägen om att inte stöta sig kunde Jimmie nu ställa krav.

- Påfarten var en väldigt lärorik kurs. Det kanske inte är världens roligaste att sätta sig på skolbänken, men nyttigt. Och alla blev intresserade. Man förstår hur facket fungerar. Byggnads finns till för att hjälpa oss.

Marie Thegerström
Text och foto

OM PÅFARTEN

Introduktionsdag Påfarten innehåller information om vad facket gör och varför det är viktigt att vara medlem. Anmäl dig på byggnads.se/vast eller via mejl fackligutbildning.vast@byggnads.se. Ange kurstillfälle, namn, person- eller medlemsnummer, adress och mobilnummer. Ersättning för förlorad arbetsinkomst lämnas i form av ett skattefritt stipendium.

Kurstillfällen

Göteborg: 29 aug, 26 sept, 31 okt, 5 dec

Borås: 21 nov

Trollhättan: 10 okt

Skövde: 17 okt

Halmstad: 19 sept

Övergivna. När chefen för TTB Zälles mur och puts försvann hamnade de anställda i ett mycket svårt läge. Från vänster Tomas Fredriksson, Jonas Lindblad, Tomas Stadin, Tommy Ström, Anders Philström, Tim Lindqvist, Niklas Karlsson och Johan Sandberg.

UTAN JOBB NÄR CHEFEN FÖ

Vad gör man om arbetsgivaren är spårlöst försvunnen och datorerna med alla löneuppgifter likaså? Det är vad som hände de anställda på Zälles mur och bygg i Lidköping.

– Jag har aldrig varit med om något liknande, säger Byggnads ombudsman Carl-Otto Widhja som hjälpt de anställda att få ordning på kaoset.

En kväll i början av februari fick en anställd på Zälles ett sms från sin arbetsgivare. "Jag orkar inte längre, vi har sålt företaget. Ställ ner bilarna företagsbilarna på kontoret och lämna verktygen i bilarna och lås." I sms:et stod det också att den nya ägaren skulle höra av sig.

– Vi ringde till facket och fick veta att vi måste gå till jobbet som vanligt för att uppfylla kraven för lönegarantin, berättar Jonas Lindblad som var anställd

hos TTB Zälles mur och bygg.

Så de elva anställda fortsatte att gå till jobbet, men utan några uppdrag. I stället satte de på kontoret mellan 7–16 och väntade.

– Det gick många tankar i huvudet. "Har han sålt alla prylar och stuckit utomlands?". Sånt funderade man över, säger Jonas Lindblad.

Ägarens mystiska försvinnande var

kulmen på en rad märkliga händelser. För ett år sedan såg allt lovande ut för Zälles. Flera stora jobb var på gång, det köptes in nya bilar och nyanställdes friskt – som mest hade företaget 28 anställda. Sedan rasade allting samman. Det visade sig att de stora jobben bara var en bluff och den 29 november förra året varslades alla anställda. Där kunde historien om Zälles fått sitt slut. Men bara några dagar innan de elva kvarvarande anställda skulle sluta rev ägaren upp uppsägningarna. Trots att det fortfarande saknades uppdrag.

– Det är klart att man var misstänksam. Men det var mitt i vintern, när det är lågsäsong i branschen och då tackar

RSVANN

man inte nej till jobb, säger Tomas Fredriksson, som är en av de anställda som erbjöds vara kvar.

Ett av de nya uppdragen var att rusta upp chefens villa. Ett jobb som fick de redan luttrade anställda att höja ännu mer på ögonbrynen.

– Snacket gick i byschan. ”Var får han pengarna ifrån. Vi har ju inga jobb?”, säger Jonas Lindblad.

I samma veva började också företagets utrustning och maskinpark försvinna under mystiska omständigheter.

Efter två veckor dök chefen och hans fru upp igen. Men i stället för att ta kontakt med de anställda gick paret ut i lo-

Hjälpt av facket. Tomas Stadin får hjälp av Byggnads Västs Carl-Otto Widhja att ordna ett gå igenom alla uppgifter som krävs för att få ett arbetsgivarintyg. Byggnads lämnar sedan över uppgifterna till konkursförvaltaren som skriver under arbetsgivarintyget så att de anställda kan få sin a-kassa.

kaltidningen och sa att de gjort allt i sin makt för att trygga de anställdas tillvaro. Paret hävdade också att en ny ägare hade tagit över företaget och skulle betala ut lönerna till de anställda. Men någon ny ägare dök aldrig upp.

– Han har ljugit om allt, säger den anställde Tim Lindqvist om sin förra chef.

” Det här är värt varenda krona som vi betalat in i medlemsavgifter.

Tim Lindqvist

en av de anställda om den hjälp han fått av Byggnads

Några dagar senare begärdes företaget i konkurs. Tyvärr fortsatte dock bekymren. Eftersom datorerna med löneuppgifterna var borta kunde inte konkursförvaltaren ta fram några ar-

betsgivarintyg. Och utan arbetsgivarintyg ingen a-kassa.

Då fick ombudsmännen på Byggnads Väst rycka ut. När vi träffas i Lidköpings Folkets hus sitter ombudsmännen Carl-Otto Widhja och Anders Fransson tillsammans med de anställda och försöker pussla ihop hur många timmar de anställda har jobbat de senaste 14 månaderna.

Till hjälp har de de anställdas lönespecifikationer och två pärmar med bristfälliga timrapporter som fanns kvar på kontoret.

– Det är rena detektivarbetet säger Carl-Otto Widhja.

För de anställda är det en stor lättnad att få hjälp.

– Det här är värt varenda krona som vi har betalat in i medlemsavgifter, säger Tim Lindqvist.

– Ja facket har ställt upp som bara den, säger kollegan Johan Sandberg.

NÄR DIN ARBETSGIVARE GÅR I KONKURS

En konkurs är en krångligare process än en vanlig uppsägning. Därför har Byggnads tagit fram en broschyr med allt du behöver veta vid en konkurs. Exempelvis hur lönegarantin fungerar, vilka blanketter som måste fyllas i, regler vid uppsägning och mycket mera. Du hittar den på byggnads.se/vast under **Broschyrer**.

Jesper Carlsson
Avtalsansvarig

Koll på ackordet kan ge högre lön

För flera av Byggnads yrkesgrupper finns det olika former av tidlistor och prislistor för att mäta prestation kopplat till arbetsinsats. Närmast tänker jag på de grupper som kallas för S-yrken i Byggavtalet, till exempel golvläggare, plattsättare undertak-smontörer och pappläggare.

För dessa yrkesgrupper finns det en kanske dåligt känd möjlighet till att bättra på sitt lönekuvert i form av dom här listorna.

Även inom plåtavtalets område finns det ett fungerande system med ackordslistor, och så även för VVS:are. Listorna är utarbetade mellan Byggnads och respektive arbetsgivarorganisation, och därmed parts-gemensamma som man brukar kalla det.

” Ingen vill väl gå miste om lite tjockare lönekuvert?

Vad är det då som gör att allt färre använder sig av dessa system? Är det ovilja, eller okunskap? Jag tror att det är det senare som

är närmast sanningen. Ingen vill väl gå miste om lite tjockare lönekuvert? Vad man går miste om när man inte använder sig av ackordslistorna, förutom lön förstås, är kunskapen om våra listor och hur man använder sig av dessa.

Det är i dag ännu enklare med teknikens hjälp att använda sig av de olika prestationslönesystemen. Jag hoppas att vi kan hjälpas åt att öka kunskapen, och användandet av listorna framöver i vår region.

Vad medlemmarna tjänar

De flesta jobb kan mätas. Det är inte ovanligt att lönen ökar med 20 kr/tim eller mer. Det höjer dessutom både pension och semesterlön. Regionens högsta förtjänster redovisas här.

Samtliga mätningar finns bakom medlemsinloggningen på Byggnads hemsida, **byggnads.se**. Frågor om statistik och prestationslön kontakta **Conny Johansson, 010-601 14 13**.

Prestationslönestatistik TBMA* 1 jan – 31 mars 2014

	Företag	Objekt, ort	Fördelningstid	Förtjänst	Löneform
1	Tage & Söner Bygg	Weland Zinken	974 tim	245,39	Ackord
2	Peab Sverige	KSS avd 51-54 Skövde	1554 tim	240,67	Ackord
3	Asplunds Bygg i Falköping	Billingskolan Skövde	2920 tim	238,32	Ackord
4	ByggSjögren i Halmstad	Panelbyte Oskarström	323 tim	235,00	Ackord
5	Tommy Byggare	Hagens LSS boende	1284 tim	235,00	Ackord
6	ByggSjögren i Halmstad	FMTS Garnison perm kontor	1142 tim	225,99	Ackord
7	Peab Sverige	Spånvägen/Timmervägen Skövde	1243 tim	221,38	Ackord
8	Llentab	Hansson & Russberg Uddevalla	519 tim	221,11	Res**
9	Tommy Byggare	Börjessons lastbilar	2295 tim	217,56	Ackord
10	ByggSjögren i Halmstad	HIFAB Kv Magistern	207 tim	217,00	Ackord
11	RCC Göteborg	Lisa Sass Hisings Backorda	4034 tim	216,07	Ackord
12	RCC Göteborg	Lisa Sass Hisings Backorda	8984 tim	216,07	Ackord
13	RCC Göteborg	Toppön Trollhättan	3927 tim	215,41	Ackord
14	NOVAB	Stallberg 13-121 Vara	4764 tim	214,30	Ackord
15	Asplunds Bygg i Falköping	Claesborgs Förskola Skövde	2233 tim	211,58	Ackord

* TBMA=Trä Betong Mur Anlägg ** Resultatlön

Prestationslönestatistik övr yrken* 1 jan – 31 mars 2014

	Företag	Objekt,ort	Fördelningstid	Förtjänst	Löneform
Platt	Kakel & Byggkeramik i Falkenberg AB	Tommy Samuelsson	21 tim	249,01	Ackord
Platt	Kakel & Byggkeramik i Falkenberg AB	Eirefeldt	41 tim	206,21	Ackord
Platt	Halmstad Kakelhus	Backordhusgatan 14	40 tim	196,33	Ackord
Golv	Sandå Sverige	Krusbäret	5 tim	311,48	Ackord
Golv	Golv Göteborg	Varberg	5 tim	303,25	Ackord
Golv	Sandå Sverige	Diverse arbeten	10 tim	299,60	Ackord
Glas	Göteborgs Glasmästeri och bilrutor	Div. arbeten 10, Göteborg	1640 tim	158,47	Ackord

* Inga siffror för VVS är inrapporterade under perioden

Gratis medlemsfiske i Hökensås

Sugen på att fiska? Då är du välkommen på Byggnads Västs fiskedag vid Lövsjön i Hökensås lördagen den 14 juni. Alla medlemmar med familjer är välkomna och Byggnads Väst bjuder på fiskeavgiften, korv bröd och dricka. Hökensås Sportfiske erbjuder fiske framförallt efter regnbåge, öring

och röding. Hökensås ligger strax utanför Tidaholm och det är skyltat på vägen från Tidaholm mot Brandstorp. Vi börjar fiska 11:00 den 14 juni och håller på som längst till kl 11:00 den 15 juni.

Missa inte denna fantastiska chans. Medtag fiskeredskap. Vid frågor, ring **Örjan Bolin, 0500-426 103.**

HYR EN STUGA

Byggnads har tre stugor vid Gullholmsbaden och en på Tanumstrand som man kan hyra året runt till ett förmånligt pris. Priser, ansökningblankett med mera finns på byggnads.se/vast under rubriken **Fritidshus att**

hyra. Eller ring **Yvonne Andersson** på **010-601 13 88.** Under mellan- och högsäsong hyrs stugorna ut veckovis och under lågsäsong kan de även hyras över en helg eller en dag.

Nya ombudsmän på Byggnads

Johan Hallin och Patrik Johansson har jobbat på Byggnads kontor i Göteborg sedan början av april. Patrik Johansson är Hisingsbo och var tidigare rörläggare. Han har varit fackligt aktiv i runt sju år, bland annat som sammankallare för den lokala och regionala MB-gruppen och är suppleant i regionstyrelsen. Patrik jobbar framförallt med avtalsfrågor på Byggnads.

– Det är mycket nytt att ta in och väldigt roligt och inspirerande, säger Patrik om sitt nya jobb.

Även snickaren och Sandhultsbon Johan Hallin har en gedigen facklig bakgrund, han har bland annat varit lagbas, med i MB-gruppen och är dessutom suppleant i regionstyrelsen. Som ombudsman jobbar Johan bland annat med yrkesutbildning och avtalsfrågor.

Ingen tiokamp i år

Det blir ingen tiokamp för Byggnads unga medlemmar i år. Förbundet väljer i stället att satsa på en ungdomskonferens som vänder sig till fackligt aktiva ungdomar och som hålls mellan 26–29 juni.

– På konferensen kommer vi göra en översyn av ungdomsverksamheten och diskutera vad vi ska satsa på i framtiden, säger Per Jansson, som är ungdomsansvarig på förbundet.

Tiokampen är ett populärt evenemang bland Byggnads unga medlemmar. Tävlingen är en del av facklig temahelg på Rönneberga kursgård och 50 procent av deltagarna som inte varit fackligt aktiva blir det efteråt, berättar Per Jansson.

Ändå ställs tävlingen in i år.

– Vi vet att den är populär och den kanske kommer tillbaka i någon form nästa år. Det är svårt att säga, det beror på vad man kommer fram till.

Arbetslösheten i april månad

I Västra Götalands län var i april 3 472 byggnadsarbetare arbetslösa och i program. Varav 1 035 stycken var lärlingar (660 av dessa var under 25 år).

I Hallands län var 557 byggnadsarbetare arbetslösa och i program, varav 191 stycken är lärlingar. 124 av lärlingarna är under 25 år.

I Göteborgsregionen var 1430 stycken arbetslösa/i program, varav 401 personer är lärlingar (259 av dessa under 25 år).

Jämfört med januari har arbetslösheten minskat något i regionen.

Siffrorna är från 30 april.

Övning pågår. På den arrangerade olycksplatsen i Mölndal fick både Erlandssons Bygg, polisen och räddningstjänsten öva på sina rutiner.

Rätt rutiner avgörande vid arbetsplatsolyckor

Ett stenblock faller ner och tre byggarbetare skadas allvarligt. Olyckan orsakar ett stort räddningspådrag med polis, ambulans och brandbilar. Men lyckligtvis är den dramatiska olyckan bara en övning.

Det stora betongblocket har krossat taket på byschan. Inuti ligger två skadade byggarbetare och utanför ligger ytterligare en person. Men de byggarbetare som snart ska komma till arbetsplatsen vet inte vad som har hänt och var de skadade finns. Den enda informationen de fått är att det skett en olycka och att tre personer är skadade.

Det är Erlandsson Bygg som ligger bakom övningen.

– Det här handlar inte om att visa upp hur proffsiga vi är. Vi vill helt en-

kelt testa våra rutiner, säger Markus Brink, vd för Erlandsson Bygg.

Planeringen av arbetsplatsolyckan började för ett år sedan och målet är att övningen ska vara så realistisk som möjligt. Det innebär att även brandkår, polis och ambulans deltar i övningen.

– Jag trodde att räddningstjänsten skulle medföra kostnader, men de blev jätteglada för chansen att öva på sina rutiner, säger Markus Brink.

För Erlandsson Bygg handlar övningen inte bara om att testa rutinerna. Olyckan filmas också och filmen kommer att användas i utbildningen av personalen.

Byggarbetarna hittar snabbt den skadade som ligger utanför byschan. Att hitta de andra två visar sig lite svårare.

– Jag blev som en yr höna och hade det skett i verkligheten hade det förstås varit ännu värre, säger byggnadsarbetaren Mats Davidsson om upplevelsen.

Efter larmet till 112 tar det inte lång stund innan räddningstjänsten är på plats. Brandkåren stagar upp betongblocket för att det ska bli säkert att komma in i byschan och rädda de två byggarbetare som befinner sig därinne.

För att göra övningen mer realistisk byts dockorna ut till riktiga människor när räddningstjänsten säkrat olycksplatsen. De skadade läggs på bårar och lyfts ut genom ett fönster på byschan. När byggarbetarna är i säkerhet får de på sig syrgasmasker och bärs in i ambulanser. Efter en timmes räddningsinsats är olyckan äntligen under kontroll.

Fullt pådrag. Tre personer visar sig vara allvarligt skadade och behöver transporteras med ambulans till sjukhuset.

Orsaken till olyckan. Ett betongblock har ramlat över byschan och skadat tre personer.

Dramatiskt. De skadade byggarbetarna tas om hand av ambulanspersonal.

TOLV FÖRSTA STEGEN I ERLANDSSONS RUTINER

1. Larma räddningstjänsten 112
2. Första hjälpen
3. Säkra olycksplatsen
4. Ta på Platsansvarigvästen
5. Se till att någon följer den skadade till sjukhus
6. Ring Erlandssons krisnummer som kontaktar samtliga berörda personer.
7. Kontakta Arbetsmiljöverket.
8. Kontakta huvudskyddsombud
9. Kontakta anhöriga
10. Informera kund
11. Samla alla berörda/kontakta även UE samt informera internt
12. Erbjud nödvändigt stöd

KRÖNIKA

Anders Karlsson
Regionalt skyddsombud

Viktigt att veta vid rehabilitering

Att i denna begränsade spalt redogöra för hela regelverket som hanterar rehabilitering efter skada eller sjukdom låter sig inte göras. Jag skulle behöva ta hela tidningen i anspråk med olika lagtexter, avtal, föreskrifter och AD-domar. Men här får ni lite viktigt att hålla reda på:

Alltför många medlemmar skadar sig i sitt arbete, inte så sällan med en lång sjukskrivning som följd.

Det är då det visar sig om arbetsgivaren sköter sitt rehabiliteringsansvar eller inte. Oavsett hur arbetsgivaren sköter sitt ansvar arbetar Försäkringskassan vidare efter fastlagda tidsramar och stustegsmodellen. Vad gäller Försäkringskassans strama regelverk kan vi hoppas på en regeländring åt det mänskligare hållet efter valet i september.

Vi kan kräva att arbetsgivaren tar sitt rehabansvar, till exempel att starta en rehabiliteringsutredning efter fyra veckors sjukskrivning. Här har vi fackliga ombud en viktig uppgift att se till att utredningen inte bara blir ett snabbt ifyllt dokument. Från fackligt håll bör vi även upprätthålla täta kontakter med berörd medlem. Framför allt om denne är långtidssjukskriven och genomgår medicinsk behandling.

För att vi skall kunna hålla oss à jour över vilka medlemmar det handlar om har vi rätt att regelbundet få rapporter i form av listor från arbetsgivaren över sjukskrivningsperioder. Som sagt, det blir inte mer utförligt än så här i denna spalt.

Har ni frågor gällande rehab, tveka inte med att höra av er till något av kontoren.

Byggnads framtid avgörs på kongressen

Den 12 juni är det dags för Byggnads kongress. För kongressledamoten Niklas Sjölin är en av de viktigaste frågorna att stärka fackets ställning på arbetsmarknaden.

– Jag tror inte alla förstår vikten av kollektivavtal.

Var fjärde år har Byggnads kongress där inriktningen de närmsta åren bestäms. Frågorna som kongressledamöterna ska ta ställning till har stor spännvid. Alltfrån att återinföra inkomstförsäkringen och ordna bättre villkor för sjukskrivna till att förbjuda bemanningsföretag och höja a-kassan.

Vissa frågor rör Byggnads över själva, som inkomstförsäkringen, medan andra som a-kassan och att få bort Laval-domen kräver beslut på en högre nivå än Byggnads kongress. Kongressleda-

moten Niklas Sjölin från Lysekil tycker det är viktigt att Byggnads även tar ställning i de stora frågorna och tar kollektivavtalens ställning på den svenska arbetsmarknaden som exempel.

– Vi måste driva de här frågorna. Det är ingen annan som kommer göra det åt oss. Jag tror inte att alla förstår vikten av kollektivavtal.

Niklas Sjölin tycker också att Byggnads måste jobba mer aktivt mot unga och förklara vad facket verkligen gör.

– Ungdomarna i dag får inte den kunskapen på samma sätt som tidigare generationer fick. Vi måste bli bättre på att vara ute och informera.

För Niklas Sjölin är det första gången han är på en ”riktig” kongress. Han var

i och för sig med på den extrainsatta 2012 då ny ordförande och styrelse skulle väljas. Men den här gången är ansvaret större. Som kongressledamot ska han vara med och driva de frågor

som Byggnads Väst tycker är viktiga (se faktaruta nedan).

– Det handlar både om att skapa sig en egen uppfattning, läsa rapporter, diskutera och komma fram till vad Byggnads Väst ska stå för.

Han får också vara beredd på att gå upp talarstolen och argumentera. Sedan får han

rösta på de olika förslagen som läggs fram under kongressen.

– Det är det som är mest spännande. Här får man verkligen en stor möjlighet att föra fram sina frågor.

Niklas Sjölin

Byggnads Västs motioner till kongressen

- Återinför inkomstförsäkringen
- Verka för att sjukskrivna inte hamnar mellan stolarna
- Förbättra villkoren för AGB-försäkringen
- Utöka TFA-försäkringen för att täcka ekonomiskt bortfall vid utförsäkring av Försäkringskassan
- Inför riktlinjer för vilka kurser en styrelseledamot i medlemskretsarna bör gå
- Minska regionstyrelsens storlek och ändra mandatperioden till fyra år
- Medlemmar som uteslutits för bristande betalning föreslås betala sin skuld vid nyinträde
- Alla medlemmar ska ha rätt att lägga motioner vid UVA-möten
- Alla nya medlemmar ska kontaktas av Byggnads
- Utred nya demokratiformer i regionen
- Inför fackliga företagsklubbar
- Medlemskretsarna och FFM-klubbar ska bedriva uppsökande verksamhet
- Inför en jämställdhetsansvarig i varje region
- Satsa på internetreklam som riktar sig mot ungdomar
- Ändra reglerna för Galaxen så att man inte behöver byta företag
- Bedriv en aktivare skolverksamhet
- Förtydliga stadgarna om kretsstyrelsens storlek
- Byggnads ska arbeta för att:
  - A-kassan blir avdragsgill igen
  - Sverige inte går med i EMU
  - Lönegarantin utökas
  - Avsättningarna till avtalspensionen höjs
  - Pensionsåldern inte höjs
  - En sjätte semestervecka införs i semesterlagen
  - A-kassan blir 80% av den verkliga inkomsten
  - ROT-avdraget blir en sysselsättningsåtgärd igen
  - Bemanningsföretag förbjuds
  - Sextimmarsarbetsdag införs

”Jag brinner för jämställdhetsfrågorna. Vi behöver jämställdhetsåtgärder i varje region. Det är svårt för oss kvinnor att komma in, det finns fortfarande mycket fördomar”

Läs mer om vad **Carina Johansson** och de andra kongressombuden har för tankar inför kongressen 2014 på byggnads.se/vast

Hänt i Byggnads Väst

3 mars. Byggnads Väst anordnar en ungdomsträff.

1 april. Anställda på Svea Håltagning får information om den avbrutna strejken.

8–9 april. Kursen Skyddsombud i samverkan anordnas i Vara.

9 april. Regional lagbasträff i Göteborg.

3 mars. Den fackliga introduktionsdagen Påfarten hålls i Skövde

26 mars. PRO Byggnads träffas och lyssnar på ett föredrag av EU-parlamentarikern Olle Ludvigsson

2 april. Strejken är avslutad och Byggnads Väst informerar anställda på Ånglagården i Göteborg.

22 april. EU-kandidaten Johan Danielsson besöker Gothia Towers.

25 april. Invigning av nya kontoret i Arbetarrörelsens Hus i Borås.

Vi vill ha din bild!

Har du fotograferat någon facklig aktivitet? Skicka in en bild till johanna.lundstrom@byggnavd.se så kanske den kommer in i Byggvästen. Tänk på att bilderna ska hålla bra kvalitet och vara högupplösta (ca 1 mb).

Välkommen på medlemsmöte

Varje medlem tillhör en medlemskrets och bostadsorten avgör vilket möte som är ditt. Kontaktpersoner och mer info finns på hemsidan, byggknads.se/vast (klicka på **Medlemskretsar**). De medlemskretsar som inte har med sina möten här kan ha lagt in dem på vår hemsida. Eller ring närmaste Byggnadskontor (se sidan 2).

Alingsås

18 september. Kl 17:30
 Kaffe och varmkorv från 17:00
 ABF:s lokaler, S Strömg 15, Alingsås

Bengtsfors/Ed

18 september. Kl 16:30
 Restaurang Tjuren, Ed

Borås

26 augusti. Kl 18:00
 Byggnads Västs kontor,
 Norrby Tvärgata 3, Borås

Falkenberg

9 september. Kl 18:30
 Byggnads lokal, Bergåsavägen

Hylte

13 augusti. Kl 18:30
 Golf Ekhult Skeppshult

Härryda/Kungsbacka/Möndal

17 september. Kl 17:00
 Fika från 16:30
 Möndal Folkets hus. Lokal Viran

Lidköping

4 september. Kl 18:30
 Läktarsalen Lidköpings Folkets hus

Stenungsund

1 september. Kl 17:30, fika från
 16:30
 Stenungsunds kommunhus,
 Strandvägen 15

Trollhättan

24 september. Kl 18:00
 Lättare förtäring ingår
 Byggnads kontor på Swedenborg.

Uddevalle

18 september. Kl 18:30.
 Lotcen, Kungsgatan 30

Vara

8 september. Kl 18:00
 Rosa huset, Vara

Vänersborg

16 september. Kl 18:30
 Nygatan, Vänersborg

Åmål/Mellerud

18 september. Kl 18:30
 ABF-lokalen, Åmål

Östra Skaraborg

Torsdag 17 juni. Kl 17:00
 Byggnads lokaler Torggatan, Skövde
 Anmäl senast 16 juni
 0706-53 27 00 el 0702-68 15 24

Så blir du medlem i facket

Inträdesansökan

Enklast är att fylla i dina uppgifter på hemsidan byggknads.se. Klicka på fliken **Medlemskap/Bli medlem**.

Medlemsavgiften

Lönen avgör storleken på din medlemsavgift. Ange din inkomst på byggknads.se. Logga in på medlemssidorerna och följ instruktionerna. På hemsidan ser du också de olika avgiftsstegen. Du kan också ringa för att få hjälp: **010-601 14 14**.

Autogiro

Att betala avgift via autogiro är bekvämt. Skriv ut blanketten från hemsidan eller ring telefonnumret ovan så skickar vi en blankett till dig.

Bildgatan

Vad föreställer bilden? Fyra trisslotter sänds till den medlem vars rätta svar dras först ur mejl/brevhögen.

Svar skickas senast 23 juni till johanna.lundstrom@byggknads.se eller till postadress i Göteborg, se sid 2. Uppge namn, adress och person- eller medlemsnummer.

